

Digitally signed by
Library TUM
Reason: I attest to the
accuracy and integrity
of this document

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

FACULTATEA CADASTRU, GEODEZIE ȘI CONSTRUCȚII
CATEDRA DREPT PATRIMONIAL

DREPT COMERCIAL
SUPORT DE CURS

Chișinău
Editura „Tehnica-UTM,,
2013

CZU 347.7(075.8)

B 71

Suportul de curs este destinat studenților anului II, specialitatea *Drept*, studenților anului II, specialitatea *Business și administrare*, precum și persoanelor interesate de problemele dreptului comercial.

Elaborare: lect. sup. Ina BOSTAN

Recenzent: conf. univ., dr. Alla CLIMOVA

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Bostan, Ina

Drept comercial: Suport de curs / Ina Bostan; Univ. Tehn. a Moldovei, Fac. Cadastru, Geodezie și Construcții, Catedra Drept patrimonial.– Chișinău: Tehnica-UTM, 2013. –220 p.

50 ex.

ISBN 978-9975-45-272-4.

347.7(075.8)

B 71

Redactor: Eugenia BALAN

Bun de tipar 13.11.2013

Formatul 60×84 1/16

Hârtie offset.

Tipar RISO

Coli de tipar 13,75

Comanda nr. 105

UTM, 2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 168

Editura „Tehnica-UTM”

2068, Chișinău, str. Studenților, 9/9

ISBN 978-9975-45-272-4.

©UTM, 2013

C U P R I N S

NOTĂ INTRODUCIVĂ.....	7
TEMA 1. INTRODUCERE ÎN DREPTUL COMERCIAL.....	9
1.1. Noțiunea și obiectul dreptului comercial.....	9
1.2. Istoricul dreptului comercial.....	10
1.3. Corelația dreptului comercial cu alte ramuri de drept.....	11
1.4. Principiile dreptului comercial.....	13
1.5. Izvoarele dreptului comercial	15
1.6. Tendințele moderne ale dreptului comercial.....	17
TEMA 2. ACTIVITATEA DE ÎNTREPRINZĂTOR. REGLEMENTAREA JURIDICĂ A ACTIVITĂȚII DE ÎNTREPRINZĂTOR.....	19
2.1. Activitatea de întreprinzător (antreprenoriat). Noțiune. Identificare.....	19
2.2. Genurile de activități antreprenoriale.....	21
2.3. Obligațiile profesionale ale întreprinzătorilor.....	23
TEMA 3. SUBIECTELE DREPTULUI COMERCIAL.....	43
3.1. Noțiuni generale de subiect al dreptului comercial.....	43
3.2. Persoana fizică ca subiect al dreptului comercial.....	44
3.3. Persoana juridică ca subiect al dreptului comercial.....	53
TEMA 4. ÎNTREPRINDEREA – SUBIECT DE DREPT COMERCIAL. CONSTITUIREA ȘI ÎNREGISTRAREA ÎNTREPRINDERILOR.....	58
4.1. Noțiunea de întreprindere.....	58
4.2. Date istorice privind apariția întreprinderilor.....	59
4.3. Clasificarea întreprinderilor.....	60
4.4. Condițiile generale de constituire a întreprinderilor.....	62
4.5. Înregistrarea de stat a întreprinderilor.....	71
4.6. Funcționarea întreprinderilor.....	76

TEMA 5. REGIMUL JURIDIC AL PATRIMONIULUI ÎNTRINDERII.....	79
5.1. Noțiunea de patrimoniu. Bunurile și clasificarea lor.....	79
5.2. Capitalul social. Capitalul de rezervă și funcțiile lui.....	85
TEMA 6. REORGANIZAREA PERSOANELOR JURIDICE CU SCOP LUCRATIV.....	88
6.1. Noțiuni generale privind reorganizarea persoanelor juridice cu scop lucrativ.....	88
6.2. Reorganizarea prin fuziune a persoanelor juridice cu scop lucrativ.....	89
6.3. Reorganizarea persoanelor juridice cu scop lucrativ prin dezmembrare.....	94
6.4. Reorganizarea persoanelor juridice cu scop lucrativ prin transformare.....	98
TEMA 7. DIZOLVAREA ȘI LICHIDAREA PERSOANELOR JURIDICE CU SCOP LUCRATIV.....	100
7.1. Dizolvarea persoanelor juridice cu scop lucrativ.....	100
7.2. Lichidarea voluntară a persoanelor juridice cu scop lucrativ.....	100
7.3. Radierea din Registrul de stat a persoanelor juridice cu scop lucrativ.....	100
TEMA 8. INSOLVABILITATEA.....	111
8.1. Definiția insolvabilității și caracterele sale.....	111
8.2. Procedura de insolvabilitate.....	114
8.3. Procedura de restructurare.....	128
8.4. Procedura falimentului.....	132
8.5. Încetarea procedurii de insolvabilitate.....	133
8.6. Răspunderea pentru încălcarea legislației cu privire la insolvabilitate.....	134
TEMA 9. COOPERATIVA DE PRODUCȚIE ȘI COOPERATIVA DE ÎNTRINZĂTOR.....	138
9.1. Noțiuni generale privind cooperativele.....	138

9.2. Cooperativa de producție.....	139
9.3. Cooperativa de întreprinzător.....	144
TEMA 10. SOCIETATEA CU RĂSPUNDERE LIMITATĂ.....	149
10.1. Noțiunea și caracterele SRL.....	149
10.2. Constituirea SRL.....	149
10.3. Structura organizatorico-juridică a SRL.....	150
10.4. Încetarea activității SRL.....	152
TEMA 11. SOCIETATEA PE ACȚIUNI.....	153
11.1. Noțiuni introductive privind SA.....	153
11.2. Valorile mobiliare ale SA.....	154
11.3. Înființarea și înregistrarea SA.....	156
11.4. Organele de conducere ale SA. Drepturile și obligațiile acționarilor.....	158
11.5. Capitalul social, profitul și dividendele.....	163
TEMA 12. STRUCTURI ȘI UNIUNI DE ÎNTREPRINDERI.....	166
12.1. Filiala și reprezentanța întreprinderii.....	166
12.2. Uniunile de întreprinderi.....	168
12.3. Holdingul. Noțiunea, constituirea și funcționarea lui.....	170
TEMA 13. REGLEMENTAREA MICULUI BUSINESS ÎN REPUBLICA MOLDOVA.....	173
13.1. Definirea micului business.....	173
13.2. Controlul asupra activității întreprinderilor micului business.....	174
13.3. Protecția micului business.....	175
TEMA 14. ZONELE ANTREPRENORIATULUI LIBER.....	177
14.1. Zona antreprenoriatului liber. Noțiune, formare, funcționare.....	177
14.2. Administrarea și rezidenții zonelor libere.....	179

14.3. Regimul vamal, regimul fiscal și regimul valutar pe teritoriul zonelor libere.....	181
TEMA 15. CONTRACTELE DE INTERMEDIERE ÎN DREPTUL COMERCIAL.....	184
15.1. Noțiunea și formele de intermediere.....	184
15.2. Contractul de mandat.....	184
15.3. Contractul de comision.....	18490
15.4. Contractul agenție.....	184
15.5. Contractul de franciză.....	18495
TEMA 16. REZOLVAREA LITIGIILOR ÎN DREPTUL COMERCIAL.....	
16.1. Apărarea drepturilor și intereselor agenților economici pe cale extrajudiciară.....	201
16.2. Apărarea drepturilor agenților economici în judecata arbitrală.....	209
16.3. Apărarea drepturilor agenților economici în instanța de contencios administrativ.....	212
16.4. Soluționarea litigiilor de către judecătoria comercială.....	214
REFERINȚE BIBLIOGRAFICE.....	216

NOTĂ INTRODUCȚIVĂ

Importanța și necesitatea studierii disciplinei *Drept comercial* de către studenții de la specialitățile *Drept, Business și administrare* este dictată de însuși rolul vital al relațiilor comerciale în societate, în economia națională a Republicii Moldova (*în continuare - RM*), în viața cotidiană și activitatea economică a cetățenilor. Prin prezentul *Support de curs* se pretinde o cunoaștere mai profundă a ceea ce subînțelegem prin drept comercial în RM. Dreptul comercial este o ramură de drept complexă, strâns legată de alte ramuri de drept (*dreptul civil, dreptul administrativ etc.*).

Încheierea unei afaceri rentabile la nivel național sau internațional este o adevărată artă. De aceea, negociatorii intrați de curînd pe piața internațională trebuie să posede o mare abilitate obținută în primul rînd în cadrul pregătirii profesionale temeinice, cît și de o rapidă informare privind noutățile juridice internaționale pentru a putea merge în pas cu marile firme a căror experiență în domeniul comercial este incontestabilă.

Această lucrare este un obiectiv care ne permite să considerăm că știința dreptului privat în RM, în ultimii ani, se remarcă prin dinamism, spirit creator și valoare pragmatică, în pofida faptului că uneori ne confruntăm cu unele dificultăți care, fără îndoială, vor fi soluționate. Recomandăm lucrarea tuturor juriștilor și studenților de la drept, precum și doritorilor de a cunoaște subtilitățile dreptului comercial.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE

Literatura de bază:

1. N. Roșca, S. Baieș. Dreptul afacerilor, ed. III-a. – Chișinău: Cartier, 2011.
2. Gabriel Mărgineanu, Lilia Mărgineanu, Elena V.I. Dreptul afacerilor. – Chișinău, 2004.
3. Stanciu D. Cârpenaru. Drept comercial român. – București: ed. ALL/Educațional, 1998 (2 exemplare).
4. N. Roșca, S. Baieș. Dreptul afacerilor. – Chișinău: Cartier, 1997.
5. S. Baieș, N. Roșca. Drept civil (scheme). – Chișinău: Tipografia centrală, 2001.
6. Romul Petru Vonicu. Drept comercial, vol 1. – București: ed. Victor, 1997.
7. Romul Petru Vonicu. Drept comercial. Partea generală. – București: Lumina Lex, 2000.
8. C. Acostioaie. Drept comercial. Note de curs. – Iași: ed. Fundației “Chemarea”, 1998.
9. C.Lefter. Societatea cu răspundere limitată în dreptul comparat. - București, 1993.
10. C.Lefter. Societatea cu răspundere limitată. Ghid pentru întreprinzători. – București, 1996.
11. C. Bîrsan, V. Dobrinou, A. Țiclea, M. Toma. Societățile comerciale: organizarea, funcționarea și răspunderea. – București, 1996.
12. Raul Petrescu. Subiecții de drept comercial. Societățile comerciale și procedura falimentului. – București, 1993.
13. Ton Băcanu. Capitalul social al societăților comerciale. – București: Lumina Lex, 1999.
14. Gh. Piperea. Obligațiile și răspunderea administratorilor societăților comerciale. – București: ALL Bek, 1998.
15. O. Manolachi. Regimul juridic al concurenței în dreptul comunitar. – București: ALL/Educațional, 1997.
16. Octavian Căpătină. Societățile comerciale. – București, 1996.

17. V. Popa, R. Motică, D.A. Crăciunescu. Societățile comerciale, instituții ale noului drept comercial. – Timișoara: Helicon, 1994.
18. V. Pătulea. Patrimoniul societăților comerciale. Răspunderea juridică. – București, 1995.
19. Marek Hasel. Administrarea societăților pe acțiuni în economia de piață și de tranziție. – București: ALL, 1999.
20. O. Căpățină. Dreptul concurenței comerciale, concurența onestă. – București: Lumina Lex, 1992.
21. O. Căpățină. Dreptul concurenței comerciale: concurența patologică. Monopolismul. – București: Lumina Lex, 1993.
22. O. Căpățină. Dreptul concurenței comerciale, concurența neloială pe piața internă și internațională. – București: Lumina Lex, 1996.

Literatura suplimentară:

1. Ion Turcu. Insolvența comercială, reorganizarea juridică și falimentul. – București: Lumina Lex, 2000 (2 exemplare).
2. Sergiu Mămăligă. Societățile pe acțiuni. Comentariu la Legea nr. 1137/1997, Chișinău.
3. Ion Turcu. Dreptul afacerilor. Partea generală. – Iași: ed. Fundației “Chemarea, 1993.
4. T. Lazăr. Societatea Comercială-Persoană Juridică în economia de piață. Asociația judecătorilor din RM și Centrul de Drept. – Chișinău, 2000.
5. I. Turcu. Reorganizarea și lichidarea judiciară a societăților comerciale. – București: Lumina Lex, 1996.
6. M. Ș. Minea. Constituirea societăților comerciale. – București: Lumina Lex, 1996.
7. Săche Niculescu, Matei Danil. Contractul de societate // Revista Dreptul, nr.5-6 /1994.
8. Г. В. Шершеневич. Учебник торгового права. – Москва, 1993.
9. А. Каленик. Торговое право. – Кишинэу, 1998.
10. Iurie Maistrenco, Gleb Morozov, Irina Moghiliova. Aspecte juridice ale antreprenoriatului. – Chișinău 2003 (2 exemplare).

11. O. Căpătină. Dreptul concurenței comerciale. – București, 1998 (10 exemplare).

Acte normative:

1. Codul civil al RM nr.1107-XV din 06.06.2002, MO al RM nr. 82-86 din 26.06.2002 cu modificările și completările la 31.12.2009.
2. Codul de procedură civilă al RM nr.225 din 30.05.2003, publicat la 12.06.2003 în MO nr. 111-115.
3. Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr.845-XII din 03.01.1992, MO nr. 2 din 1994.
4. Legea cu privire la societățile pe acțiuni nr.1134-XIII din 02.04.1997, MO nr. 38-39 din 1997.
5. Legea privind societățile cu răspundere limitată nr.135 din 14.06.2007, publicat: 17.08.2007 în MO nr. 127-130.
6. Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr.220 din 19.10.2007, publicat: 30.11.2007 în MO nr.184-187.
7. Legea cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător, nr. 81 din 18.03.2004, publicat: 23.04.2004 în MO nr. 64-66.
8. Legea privind activitatea de audit nr.61 din 16.03.2007, publicat: 10.08.2007 în MO nr. 117-126.
9. Legea privind cooperativele de producție nr.1007 din 25.04.2002, publicat: 06.06.2002 în MO nr.71-73.
10. Legea cu privire la prevenirea și combaterea corupției nr.90 din 25.04.2008, publicat: 13.06.2008 în MO nr. 103-105.
11. Legea cu privire la conflictul de interese nr.16 din 15.02.2008, publicat: 30.05.2008 în MO nr. 94-96.
12. Legea cu privire la protecția datelor cu caracter personal nr. 17 din 15.02.2007, publicat: 27.07.2007 în MO nr. 107-111.
13. Hotărârea Guvernului nr.1004 din 29.08.2006, pentru aprobarea Regulamentului cu privire la evidența de stat a organelor centrale de specialitate ale administrației publice și autorităților administrației publice locale, publicat: 08.09.2006 în MO nr. 142-145.

14. Banca Națională Hotărîre nr. 297 din 25.11.2004, cu privire la aprobarea Regulamentului privind deschiderea, modificarea și închiderea conturilor la băncile licențiate din Republica Moldova, publicat: 03.12.2004 în MO nr. 218-223.
15. Legea cu privire la piața valorilor mobiliare nr.199-XIV din 18.11.1998, MO nr. 27-28 din 1999.
16. Legea insolvenței nr.632-XV din 14.11.2001, MO nr.139-140/1082 din 15.11.2001.
17. Legea cu privire la licențiere 451-XV din 30.07.2001, MO nr. 108-109 din 06.09.2001.
18. Legea concurenței nr. 183 din 11.07.2012, MO nr. 193-197 din 14.09.2012.
19. Legea privind măsurile antidumping, compensatorii și de salvagardare nr. 820 din 17.02.2000, MO nr. 5-7 din 2001.
20. Legea cu privire la grupele financiar industriale nr. 1418/2000, MO nr. 27-28 din 2000.
21. Legea privind zonele antreprenoriatului liber nr. 145/1993, MO nr. 7 din 1993.
22. Legea privind Comisia Națională a Valorilor Mobiliare nr. 192-XIV din 12.11.1998, MO nr.22-23 din 1998.
23. Legea cu privire la limitarea activității monopoliste și dezvoltarea concurenței nr. 906-XII din 29.02.1992, MO nr. 2 din 1992.
24. Legea cu privire la întreprinderea de stat nr. 146-XIII din 16.06.1994. MO nr. 2 din 1994.
25. Legea privind susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, nr. 206 din 07.07.2006, MO nr. 126-130 din 11.08.2006.
26. Legea reglementării de stat a activității comerciale externe nr. 1031/XIV din 08.06.2000.
27. Legea privind cooperativele de întreprinzător nr. 73-XV din 12 aprilie 2001, MO nr. 49-50 din 3 mai 2001.
28. Legea cu privire la secretul comercial nr. 171-XIII din 6 iulie 1994, MO din 10 noiembrie 1994.
29. Legea privind administrația publică locală nr. 123-XV din 18.03.2003, Monitorul Oficial al RM nr. 49 din 19.03.2003.

30. Regulamentul provizoriu cu privire la holdinguri aprobat prin H.G. nr. 550 din 26.07.1994, MO nr. 2 din 1994.
31. Hotărîrea Guvernului RM nr. 182 din 14.03.95 „Despre aprobarea Regulamentului privind realizarea creditelor externe, acordate Republicii Moldova cu garanția Guvernului” – Monitorul Oficial al RM nr. 021 din 13.04.1995.
32. Hotărîrea BNM nr. 153 din 25.12.1997 privind aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea de creditare a băncilor care operează în Republica Moldova - Monitorul Oficial al RM nr. 8 din 30.01.1998, cu modificări și completări la 12.09.2008.
33. Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei din 02.02.1996, proces-verbal nr. 8, Instrucțiunea nr. 8/1001 privind ordinea de acordare a creditelor în valută străină - Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr. 11-12, cu modificări și completări la 16.11.2006.
34. Regulamentul BNM privind deschiderea, modificarea și închiderea conturilor la băncile autorizate din Republica Moldova nr. 297 din 25.11.2004, MO RM nr. 218-223 din 03.12.2004, cu modificări și completări la 31.05.2008.
35. Instrucțiunea BNM cu privire la înregistrarea și autorizarea de către BNM a angajamentelor externe private aprobată prin Hotărîrea nr. 126 din 6.06.2002, Monitorul Oficial al RM nr. 76-78 din 14.06. 2002.
36. Hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 204 din 15.10.2010 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea băncilor în sistemele de transfer internațional de mijloace bănești, Monitorul Oficial al R M, 2010 nr. 231-234.
37. Politica de supraveghere a sistemului de plăți în Republica Moldova, aprobată prin hotărîrea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr.226 din 20.11.2008, Monitorul Oficial al RM nr.211-212/647 din 28.11.2008.